

GRĂDINIȚA INCLUZIVĂ-PRIMII PAȘI SPRE INTERCULTURALITATE

Prof.înv.preșcolar Cojocaru Andreea Mihaela
Școala Gimnazială „Gheorghe Bibescu”, Craiova
Județul Dolj, țara România

MOTTO: „Nu trebuie să fim singuri, ci trebuie să fim împreună!”

„Interculturalitate” este termenul ce denumește contactul dintre culturi, existența unui dialog între acestea și nu în ultimul rând interacțiunea și influența pe care o primesc reciproc.

Uniunea Europeană fiind un ansamblu de țări care încearcă să conviețuiască și să se ajute reciproc pe toate planurile (social, economic, cultural etc) interculturalitatea este indispensabilă pentru ca aceasta decurge de la sine. Aceste țări pentru a putea colabora trebuie să interacționeze, să comunice, să intre în contact unele cu celelalte. De aceea pentru că există această uniune există și interculturalitate în spațiul european care se poate recunoaște pe mai multe planuri. Unul dintre aceste planuri ar fi cel cultural. Interculturalismul este interacțiunea dintre culturi, schimbul și comunicarea în care o persoană acceptă reciprocitatea culturii celuilalt. Odată cu intrarea României în Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, porțile Europei au fost larg deschise multor români care și-au găsit un loc de muncă în afara granițelor țării. Din această perspectivă, micii școlari trebuie educați să prețuiască valorile și tradițiile specifice fiecărei țări. Dar, pentru realizarea acestui deziderat, trebuie învățați să respecte și să prețuiască valorile și tradițiile propriei țări. Pentru integrarea cu succes într-o țară europeană, fiecare român trebuie să-și însușească valorile țării adoptive, dar, în același timp să promoveze și valorile propriei țări.

Multiculturalismul european este o bogăție potențială, cu condiția să nu diminueze sau să anuleze identitatea fiecărei culturi. Politicile educative și culturale se cer a fi deschise nu numai la valorile naționale, ci și la valorile internaționale. Cooperarea economică și politică nu este posibilă fără o cooperare în domeniile culturii și educației.

Elevii născuți în medii defavorizate vor fi ajutați să-și valorifice aptitudinile, chiar dacă ele nu se exprimă în termenii acceptați de școală.

Pentru țările membre ale Uniunii Europene, educația școlară preuniversitară este o prioritate. Libera circulație a ideilor și persoanelor pe teritoriul Uniunii Europene presupune și un spațiu educativ propice schimburilor de valori culturale, spirituale, economice. Școala trebuie să formeze oameni capabili să coopereze pe plan local, național, internațional. Calitatea învățământului trebuie să crească în așa fel încât să țină seama de aptitudinile și motivațiile elevilor, de posibilitățile, nevoile, perspectivele dezvoltării unei țări, de redescoperirea relațiilor școlii cu întrepinderea, cu biserica, cu alte instituții și alți parteneri.

Dobândirea acestei capacități se realizează prin suprapunerea mai multor tipuri de influențe grupate în trei dimensiuni:

- ❖ **cognitivă** - care cuprinde elemente simple, fundamentale din domeniul psihologiei sociale, antropologiei culturale, sociologiei etc. reînțepretate, adaptate și armonizate în funcție de necesitățile proprii;
- ❖ **instrumental – metodologică** - pedagogia interculturală apelează la același ansamblu de metode activ-participative, la aceleași strategii de învățare prin cooperare, prin descoperire pe care le utilizează orice formă de pregătire modernă și eficientă.

Nu există o metodologie anume pentru a asigura o educație interculturală, ci doar mijloace care sunt capabile de a dezvolta o dinamică interculturală și o înțelegere interculturală. Nu trebuie să înlăturăm tot ceea ce a fost până acum, ci trebuie să acordăm prioritate și să dezvoltăm acele dimensiuni capabile să promoveze drepturile omului și trebuie, totodată, să lărgim perspectivele solidarității, făcându-le mai concrete și mai puțin limitate.

- ❖ **expresivă** (relațional-comportamentală) - aceasta constând în efortul susținut și responsabil al nostru, al educatoarelor, de autoconstrucție interioară și în disponibilitatea transferării unor astfel de atitudini de deschidere către diversitate, către întregul spațiu educațional (preșcolari, părinți, personal de sprijin etc).

Sentimentul apartenenței la o comunitate multiculturală se formează din primii ani ai vieții, altfel spus, în cei „șapte ani de acasă”, care includ, firește, anii petrecuți în grădiniță.

Iată de ce le revine educatoarelor, în ansamblu, misiunea de a dezvolta în forme și conținut activități de educare și formare multiculturală a copiilor.

Cadrele didactice bine intenționate, convinse pe drept că toți copiii sunt egali, iar majoritarii nu sunt mai presus de ceilalți, ignoră diferențele dintre copii, stabilind perspectiva majoritară ca normă aplicabilă tuturor și fără negociere.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toți, împreună cu toți - care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare / incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă.

De ce să fim incluzivi și să realizăm o educație incluzivă?

Pentru a nu pierde calitățile și competențele aceluia care sunt amenințați cu excluderea-indivizi cu valoare egală cu alții. În acest sens, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată și dezvoltată învățându-i că toți copiii trebuie să participe la acțiuni comune care îi ajută să crească, să se dezvolte, pentru că atunci când vor fi mari să participe și ei la dezvoltarea comunității în care trăiesc.

Se știe că la venirea în grădiniță copiii nu se ajută între ei, nu cedează jucăria cu care se joacă, nu dau mâna unui coleg dacă nu-i convine ceva în aspectul lui, nu se joacă cu un copil care stă retras etc. În acest sens un rol important îl au jocurile cu rol care îi plasează pe copii în ipostaze noi, ajutându-i să înțeleagă situații diferite, diferențele de opinii dintre persoane. Interpretând rolurile unor personaje comune (părinți, copii), sau mai puțin comune, în funcție de experiența lor, ei vor înțelege mai bine propriul rol, ca și pe al celor din jur, dezvoltându-și astfel capacitățile empatice, gândirea critică și puterea de decizie.

Noua metodă a proiectelor îi ajută să se cunoască mai bine, să coopereze, să-și dezvolte competențe: creativitatea, capacitatea de comunicare, munca în echipă, fără însă a neglija atragerea și implicarea părinților, ocazie pentru aceștia din urmă de a cunoaște mai bine întregul colectiv, de a valoriza copiii pe care poate i-a considerat exemple nu tocmai potrivite pentru COPILUL LOR.

Această relație a grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară și benefică, ea furnizând informațional specificul dizabilității preșcolarului, precum și date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinții informează și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini, care determină inhibarea/izolarea copiilor).

La grădiniță este benefic, de exemplu, că dimineața, când vine la grădinița, să aleagă un joc, și să se joace un timp determinat, fără a-l întrerupe, ferit de sursele de agitație. Copilul trebuie recompensat dacă finalizează jocul. Pentru aceasta, ca și pentru diminuarea altor probleme comportamentale, este bine să folosim panouri pe care sunt prinse bulinele roșii/fețișoare vesele pe care le adună copilul. Este o mare responsabilitate a noastră de a proceda așa pentru ca acesta să nu ocupe o poziție de „intrus” și să fie respins de colegi.

O grădiniță poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru. În acest sens, munca cu copiii continuă până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții vor accepta toți “colegii” copilului lor.

BIBLIOGRAFIE :

1. “Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6ani)”, 2019
2. . Monica Lespezeanu “Tradițional și modern în învățământul preșcolar- O metodică a activităților instructiv-educative”,Editura Omfal Esential, Bucuresti, 2007
3. Teodor Cozma “O nouă provocare pentru educație: Interculturalitatea” ,Editura Polirom, Iași, 2001